

Z OBSAHU	Modlitba rodiny. Katecheze papeže Františka	04
	Mučedníci komunismu: Blahoslavený Pavel Džidžov	06
	Od apoštola Tomáše po tzv. Islámský stát. O křesťanech v Iráku	07
	Obnovit smysl pro posvátno. Příspěvek k Národnímu eucharistickému kongresu	10

TRADICE OTCŮ

Z kázání svatého biskupa Augustina o pastýřích (354–430)

Písmo říká: *Pán šlehá každého, koho uznává za svého syna.* A ty říkáš: „Třeba se mě to netýká“? Koho však se netýkají útrapy bití, toho se netýká ani synovství. Tážeš se: „Což takto šlehá každého svého syna?“ Ovšemže šlehá, právě tak jako šlehal svého Jednorozeného. A tento jednorozený Syn, zrozený z Otcovy podstaty, rovný Otci *božskou přirozeností*, Slovo, skrze něj bylo všechno stvořeno – ten neměl být za co trestán. Avšak proto přijal tělo, aby se nevyhnul ranám. Cožpak tedy ten, kdo šlehá svého Jednorozeného, který se nijak neprovinil, ponechá bez trestu provinilého, jehož za syna přijal? Apoštol říká, že takový není povolán k synovství. Byli jsme přijati za syny, abychom byli spoludědci Jednorozeného, a také abychom byli jeho dědici. *Požádej, a národy ti dám.* On nám tedy ve svém utrpení dal příklad.

Slabý by jistě neměl ochabovat při pomýšlení na budoucí pokušení ani se nechat svést klamnou nadějí či podlomit strachem. Řekni mu: *Připrav svou duši na pokušení.* Snad také začne klesat na mysli, bude se bát a nebude se chtít pokušení postavit. Tu mu můžeš říci ještě něco jiného: *Bůh je věrný, on nedopustí, abyste byli zkoušeni víc, než snesete.* Slibit něco takového a předpovědět budoucí útrapy znamená posílit slabého. A jestliže tomu, kdo se příliš bojí, a je proto vyděšený, přislíbíš Boží milosrdenství – ne že by pokušení nepřišla, ale že Bůh nedopustí zkoušku nad jeho síly – ovážeš tím, co je zlomené. [...]

Přilož tedy obvaz útěchy, ovaž, co je zlomené. Řekni: „Neboj se, ten, v něhož jsi uvěřil, v pokušení neopustí. Bůh je věrný a nedopustí, abys byl zkoušen nad své síly.“

Kostel sv. Mikuláše, Kašperské Hory. Foto: Wikimedia Commons, Harold (CC BY-SA 3.0)

Brána nebes otevřená

Nová evangelizace má mnoho podob. Jeden pokus o novou evangelizaci se objevil na Šumavě. Na okraji malebného městečka Kašperské Hory vzniklo nové muzeum pod názvem Brána nebes, které se stalo součástí nové církevní turistické stezky. Nachází se v hřbitovním kostele sv. Mikuláše a zahrnuje kapli sv. Anny.

Jedná se o snahu oživit vzácný, ale liturgicky téměř nevyužívaný chrám prostřednictvím osvěty křesťanského pojetí života, a tudíž i smrti. Nové muzeum Brána nebes pojednává totiž o smrti jako začátku života. Smrt nahání současné společnosti strach, je tabuizovaná, a přesto mnohé zajímá. Bohatou teologií života a smrti je potřeba dostat mezi lidi, a to zejména mezi ty, kteří jsou na Šumavě na dovolené a hledají „něco více“.

Brána nebes je v současné době spíše narativní muzeum: stěžejní částí expozice zůstávají nádherné fresky ze 14. století

a akantové oltáře s výjevy týkajícími se smrti. Podpůrnou část tvoří realistická expozice, která představí smrt a umírání na Šumavě se všemi lokálními šumavskými zvyky a zároveň z křesťanského pohledu jako začátek nového života. Narativní je muzeum v tom, že průvodce a zároveň praktikující katolík nenásilně a ve stravitelné podobě uvádí návštěvníky do tajemství teologie života a smrti, které bohatá křesťanská nauka nabízí.

Součástí programu muzea, který se realizuje za finanční podpory města (pozor: v radě nejsou praktikující křesťané!), je i přednáškový cyklus a například Requiem za nenarozený život. Tato eucharistická bohoslužba se konala v latinském jazyce za liturgického doprovodu gregoriánské scholy z Francie. Pozvány byly zejména ženy, které prodělaly samovolný nebo umělý potrat, a jejich blízcí. Přišlo

Dokončení na str. 2

Foto: © Tony Frič, <http://www.tonyfric.com>

Patriarcha žádá mír na Blízkém východě

Řecký pravoslavný patriarcha Antiochie v nedávném projevu v Bostonu upozornil na utrpení blízkovýchodních křesťanů a žádal o mír. „Máme kněze, mnichy, řeholnice, laiky a mučedníky – jejich jediným zločinem je to, že se drží křesťanství,“ řekl patriarcha Jan X.

„Máme bratry, kteří byli přinuceni k emigraci, jiní musí platit vazalskou daň. Máme lidi, kteří sami musí hájit vlastní holý život, neboť žijí v oblastech ostřelovaných raketami, kde nejsou ušetřeny ani školy ani civilisté ani vojáci.“

„Ochránit tuto zemi znamená hledět na to, co se tam děje, z humanitárního pohledu, nikoli z pohledu vlastních zájmů,“ dodal. „Odtud, z tohoto místa, volám na východ i na západ a říkám celému světu: Nechte nás žít, nechte náš lid žít a nedělejte z naší země území konfliktů. To, co se děje v naší zemi, je slepý terorismus, na který nejsme zvyklí.“

CC

Dokončení ze str. 1

přes 50 osob a po homilii zapalovaly svíčky za nenarozené děti a jejich rodiče. Byl to silný zážitek, ve kterém jsme prožívali sounáležitost s přítomnými a jejich nenarozenými dětmi, ale také s těmi, kteří neměli odvahu přijít nebo měli své priority postavené jinak. Časem vznikne v kryptě pod kaplí sv. Anny pietní místo pro nenarozené děti. Nová evangelizace má nejrůznější podoby a jsme rádi, že k ní na Šumavu můžeme přispět i touto cestou.

*P. Mr. Mgr. Tomas van Zavrel
farní vikář řk farnosti Sušice*

Stále zápasíme o možnost pomoci uprchlým křesťanským rodinám s dětmi

Naši neúnavní kolegové z Nadačního fondu Generace 21 jednájí a jednájí, aby pomohli první skupině iráckých křesťanů dostat se na území České republiky. Jedno z posledních jednání je okomentováno i na stránkách Ministerstva vnitra!

Dva členové NF G21 jsou nyní opět v Iráku, kde se situace křesťanů v uprchlických táborech výrazně zhoršuje. Někteří trpí nedostatkem jídla a naprostá většina je bez peněz. Prý se dokonce skupina zoufalých křesťanů (nejedná se o nikoho z „naší“ skupiny křesťanů) vydala pěšky přes hory na cestu do Evropy, aby se zachránili... Cílem cesty NF G21 je podniknout další kroky, které by přiblížily přijetí iráckých křesťanů do ČR, a také jim materiálně pomoci v jejich současné situaci.

Zástupce NF G21 se setkal s panem arcibiskupem Janem Graubnerem, který přislíbil svoji podporu, aby k přijetí křesťanských uprchlíků z Iráku došlo co nejdříve.

Snažíme se kolegům z NF G21 být nápomocni, jak umíme, aby tak i naše iniciativa „Bratr je víc než bližní“ (<http://rcmonitor.cz/pomoc-krestanum>), k níž se připojila řada českých a moravských rodin a farností, přispěla ke zmírnění utrpení pronásledovaných křesťanů. Bohu díky a modleme se.

Res Claritatis

Česká Charita podpoří humanitární pomoc pro uprchlíky v Srbsku

Charita Česká republika uvolní ze svého krizového fondu, jenž je tvořen z části výnosu Tříkrálové sbírky, 10 000 euro (přibližně 270 000 Kč) na pomoc migrantům v Srbsku. Zmíněná částka podpoří humanitární projekt na pomoc migrantům, který zajišťuje Charita Srbsko.

Cílem je pomoci velkému množství migrantů (zejména z Blízkého východu) během jejich pobytu v Srbsku, kteří sem proudí ze sousední Makedonie. Od poloviny června jejich počet dramaticky narostl. Migrantům bude rozdáváno jídlo, hygienické potřeby, spací pytle, pláštěnky a bude jim zajištěna zdravotnická služba a psychosociální pomoc. „Vyslyšeli jsme výzvu kolegů ze Srbské Charity, kteří se ocitli ve složité situaci. Domnívám se, že v této době je naše povinnost být solidární a podpořit je, aby dokázali uprchlíkům pomoci,“ uvedl ředitel Charity ČR Lukáš Curylo.

Záměr Charity Srbsko je plánován pro 100 000 přímých a dalších 55 000 nepřímých příjemců pomoci s celkovým rozpočtem 820 000 EUR a potrvá do konce roku 2015. Charita Srbsko poskytne pomoc migrantům na jihu země u hranic s Makedonií v obci Preševo a na severu u hranic s Maďarskem u obcí Kanjiza a Subotica, a to na základě zjišťování potřeb migrantů, provedeného Diecézní charitou Bělehrad.

Cílem projektu je poskytnout jídlo 100 000 migrantům, hygienické balíčky 32 000 ženám, 7 500 dětských balíčků rodinám s dětmi, 5 000 spacích pytlů a stejný počet pláštěnek pro děti i dospělé, stejně jako zajistit zdravotní a psychosociální péči 1 000 migrantů. Rovněž půjde o 20 kontejnerů na odpadky pro obec Preševo a elektrické zásuvky a přístup k internetu v přijímacích centrech na severu a jihu země.

Charita ČR

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz nebo na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zaslání zpráv e-mailem. Dále nás najdete na <http://www.facebook.com/ResClaritatisMonitor>. Periodikum je distribuováno zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 24 Kč, což za rok činí 576 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Papež vyzval farnosti, řehole a poutní místa v Evropě k přijímání rodin uprchlíků

V neděli 6. září pronesl papež František po polední promluvě před mariánskou modlitbou Anděl Páně naléhavou výzvu k přijímání uprchlíků:

„Draží bratři a sestry, Boží milosrdenství je poznáváno prostřednictvím našich činů, jak nám to dosvědčil život blahoslavené Matky Terezy z Kalkaty, jejíž výročí smrti jsme si včera připomněli.

Tváří v tvář tragédii desítek tisíc uprchlíků, kteří utíkají před smrtí ve válce či hladu a jsou na cestě k naději života, nás evangelium volá a žádá, abychom byli ‚bližními‘ těch nejmenších a opuštěných a dali jim konkrétní naději. Nejenom slovy: ‚Odvahu, trpělivost!‘ Křesťanská naděje bojuje umíněností toho, kdo jde k bezpečnému cíli.

Proto u příležitosti nadcházejícího Jubilea milosrdenství obracím svou výzvu k farnostem, řeholním komunitám, klášterům a poutním místům celé Evropy, aby daly výraz konkrétnosti evangelia a přijaly rodinu uprchlíků. Bude to konkrétní čin přípravy na Svatý rok milosrdenství. Každá farnost, každá řeholní komunita, každý klášter, každé poutní místo v Evropě přijme jednu rodinu, počínaje mojí římskou diecézí.

Obracím se ke svým bratrům, biskupům Evropy, pravým pastýřům, aby ve svých diecézích podpořili moji výzvu a připomínali, že Milosrdenství je druhým jménem Lásky: ‚Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratrů, pro mne jste udělali‘ (Mt 25,40). Také obě farnosti Vatikánu přijmou v těchto dnech dvě rodiny uprchlíků.“

RaVat

List papeže Františka k Jubileu milosrdenství

Nadcházející jubileum má být pro věřící příležitostí setkat se s Božím milosrdenstvím, píše papež František v dopise k Svatému roku, který začne 8. prosince 2015 a uzavře se 20. listopadu 2016. List, který např. popisuje mimořádné odpustky pro poutníky, nemocné, nemohoucí a vězně, byl zveřejněn v plném znění na stránkách TS ČBK.

„Toužím po tom,“ píše Svatý otec, „aby se tento rok stal dobou živé zkušenosti s blízkostí Otce, jehož něhu je možné téměř hmatatelně vnímat, a tak aby se posilovala víra každého věřícího a on o tom dokázal ještě účinněji vydávat svědectví.“

„Jedním z nejzávažnějších problémů naší doby,“ upozorňuje dále, „je bezpochyby proměna vztahu k životu. Šíří se mentalita, která vede k tomu, že se vytrácí osobní i společenská citlivost k přijetí nového života. Drama potratu prožívají někteří jen povrchně, jako by si neuvědomovali nesmírné škody, které působí takový čin. Mnozí další sice tento skutek vnímají jako prohru, jsou ale přesvědčeni, že nemají jinou možnost. Myslím zejména na všechny ženy, které se uchýlily k potratu. Jsem si dobře vědom toho, že je k takovému rozhodnutí vedl velký tlak. Víím také, že prožívají těžkou existenční i mravní zkoušku. Setkal jsem se s řadou žen, které ve svém srdci nosí šrám tohoto mučivého a bolestného rozhodnutí. To, co se stalo, je hluboce nespravedlivé, a jen tehdy, když toto člověk plně a pravdivě pochopí, nemusí ztrácet naději. Boží odpuštění nelze upřít nikomu, kdo činí pokání, a zejména když přistupuje ke svátosti smíření s upřímným srdcem, aby se usmířil s Otcem. Také z tohoto důvodu jsem se rozhodl, bez ohledu na veškerá opačná ustanovení, svěřit všem kněžím po dobu Roku milosrdenství pravomoc udělit rozhrěšení od hříchu potratu těm, kdo ho vykonali a kdo s kajícím srdcem usilují o odpuštění. Ať se kněží na tento veliký úkol připraví a dokážou ho konat slovy vyjadřujícími skutečné přijetí, doplňují je zamyšlením, které přiblíží závažnost spáchaného hříchu, a ukazují kajícím cestu pravého obrácení, skrze něž mohou získat skutečné a štědré odpuštění od Otce, který svou přítomností všechno obnovuje.“

TS ČBK

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>.

SLOVO KNĚZE

Minulou neděli (22. v mezidobí) se mne zvláště dotkla slova svatého apoštola Jakuba: „*Buďte vnímaví pro slovo, které do vás bylo vloženo jako semeno a může zachránit vaši duši. To slovo však musíte uvádět ve skutek, a ne abyste ho jenom poslouchali. To byste klamali sami sebe. Zbožnost ryzí a bezvadná před Bohem a Otcem je toto: ujmít se sirotků a vdov v jejich tísní a uchovat se neposkvrněný od světa.*“ (Jak 1,21–22,27)

Jako by apoštol Jakub mluvil dnes a k nám. Jistě, o naše vdovy a sirotky je dobře postaráno, díky vyspělému a propracovanému sociálnímu systému. Ale do Evropy míří velké množství sirotků, vdov i celých rodin v nevídaných vlnách uprchlíků. Utíkají před násilím, hladem, před smrtí. Je jen otázka času, kdy se s nimi (skutečnými uprchlíky) potkáme v našich městech a obcích.

Myslím, že jde o to, abychom jako křesťané při těchto setkáních neselhali, ale skutečně byli otevření k přijetí a pomoci. Přijali jsme Boží slovo. To Slovo, které se stalo Tělem a které nás proměňuje ke své podobě. Ježíš nás nejen v nitru osvěcuje a zjevuje božská tajemství. Láska Kristova nás také pudí, abychom evangelium žili, tj. uskutečňovali konkrétními skutky lásky.

Ryzí a bezvadná zbožnost tedy odolává světským lákadlům (médiím, konzumu, snadno dostupné nečistotě) a věnuje energii konkrétní a účinné pomoci těm, které nám Pán posílá do cesty. Nálada ve společnosti je nastavena proti uprchlíkům. Oprávněná obava z mladých mužů, kteří sem jdou jen za „lepšími“, nebo dokonce se zlými úmysly, se šmahem aplikuje na všechny – i na naše bratry a sestry v Kristu.

Pevně doufám, že až se sirotci, vdovy a rodiny objeví v našich obcích nebo zazvoní u našich dveří, nezklameme.

fr. Pavel Maria OP

*fr. Pavel M. Mayer OP,
rektor baziliky a strážce
hrobu svatě Zdislavy*

MODLITBA RODINY

Katecheze papeže Františka na generální audienci

Ferdinand Georg Waldmüller: Večerní modlitba (1846). Foto: Wikimedia Commons

Drazí bratři a sestry, dobrý den.

Po reflexi o tom, jak rodina prožívá sváteční chvíle a práci, budeme nyní uvažovat o *času modlitby*. Nejčastější nářky křesťanů se týkají právě toho času: „Měl bych se více modlit, chtěl bych, ale nedostává se mi času.“ To slyšíme stále. Tato nelibost je upřímná, jistě, protože lidské srdce se stále touží modlit, aniž si to uvědomuje. A nenachází-li čas, nemá klidu. Aby k tomuto setkání mohlo dojít, je zapotřebí pěstovat v srdci „vřelost“ lásky k Bohu, citový vztah.

Miluj Pána

Můžeme si položit velmi jednoduchou otázku. Je dobré věřit v Boha celým srdcem, je dobré doufat, že nám pomůže v těžkostech, je dobré vnímat povinnost poděkovat mu. To vše je správné. *Máme však Pána trochu také rádi?* Dojme nás, udiví či rozněžní pomyslení na Boha?

Pomysleme na formulaci velkého příkázání, které nese všechna ostatní: „Miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou silou“ (Dt 6,5; srov. Mt 22,37). Tato formulace pou-

žívá ve vztahu k Bohu intenzivní slovník lásky. Duch modlitby přebývá především tady. A pokud zde přebývá, *je tam celý čas* a nikdy odtud nemizí. Dovedeme přemýšlet o Bohu jako o pohazení, které nás udržuje při životě a kterému nic nepředchází? Pohazení, od kterého nás nic, ani smrt nemůže odloučit? Anebo o něm

Dar Ducha, jenž nás učí říkat „Otče“, přebývá v rodině, kde se učíme o něj prosit a vážit si jej.

přemýšlíme jenom jako o velké Bytosti, Všemohoucím, který vše stvořil, Soudci, který každý skutek kontroluje? To vše je přirozeně pravda. Avšak jedině je-li Bůh citem všech našich citů, nabývají tato slova plného významu. Potom cítíme, že jsme šťastni a trochu také v rozpacích, protože na nás myslí a především nás má rád! Není to úchvatné? Není úchvatné, že nás Bůh s otcovskou láskou hladí? To je překrásné! Mohl by se jednoduše dát

poznat jako nejvyšší Bytost, sdělit svoje příkázání a čekat na výsledky. Bůh však učinil a činí nekonečně více. Provází nás cestou života, ochraňuje a miluje.

Abba – Otče

Pokud cit k Bohu nerozdělá oheň, duch modlitby nerozehřeje čas. Pak můžeme třeba násobit svoje slova „jako pohané“, říká Ježíš, anebo vystavovat na odiv svoje obřady „jako farizeové“ (srov. Mt 6,5.7). Srdce obývané citem k Bohu udělá modlitbu také z bezeslovné myšlenky, z prosby před svatým obrázkem anebo z polibku poslaného směrem ke kostelu. Je krásné, když maminky učí malé děti posílat pusinku Ježíši či Matce Boží. Kolik je v tom něhy! V té chvíli se srdce maličkých mění na místo modlitby. A to je dar Ducha Svatého. Nikdy nezapomínejme vyprošovat tento dar každému z nás! Duch Svatý má totiž svůj zvláštní způsob, jak v našich srdcích volat „Abba – Otče“; učí nás říkat „Otče“ právě tak, jako to činil Ježíš. Tento způsob bychom sami nikdy nenašli (srov. Gal 4,6). Tento dar Ducha přebývá v rodině, kde se učí o něj prosit a vážit si jej. Osvojíš-li si jej se stejnou spontaneitou, s níž ses naučil říkat „tati“ a „mami“, budeš ho umět navždy. Když se tak stane, je čas veškerého života rodiny zahrnut v Boží lásce a bezděčně hledá čas na modlitbu.

Nejlepší díl času

Čas rodiny, jak dobře víme, je komplikovaný a stěsnaný, obsazený a ustaraný. Vždycky je ho málo, nikdy nestačí. Je toho třeba tolik udělat. Kdo má rodinu, brzo se naučí řešit rovnici, kterou nedovedou vyřešit ani velcí matematikové, že totiž dvacet čtyři hodin obsahuje jejich dvojnásobek! Jsou maminky a tatínkové, kteří by za to mohli dostat Nobelovu cenu. Během dvaceti čtyř hodin jich mají osmačtyřicet. Nevím jak, ale dělají to tak! V rodině je hodně práce!

Duch modlitby navrácí čas opět Bohu, uniká obsesi života, jemuž se stále nedostává času, nachází pokoj v nezby-

tí a objevuje radost z nečekaných darů. Dobře v tom radí dvě sestry, Marta a Maria, o nichž mluví evangelium, které jsme slyšeli (Lk 10,38–42) v úvodu. Naučily se od Boha sladit rodinné rytmy: krásu slavení, pracovní vyrovnanost a ducha modlitby. Návštěva Ježíše, kterého měly rády, pro ně byla slavností. Jednoho dne se však Marta naučila, že hostitelská práce, ač důležitá, přece jen není vším, a že opravdu podstatné je naslouchat Pánu, jako to dělala Maria, která si vybrala „ten nejlepší díl“ času. Modlitba pramení z na-

slouchání Ježíši, z četby evangelia. Nezapomínejte číst denně kousek evangelia. Modlitba pramení z důvěrného kontaktu se Slovem Božím. Existuje tato důvěrnost v naší rodině? Máme doma evangelium? Otevřeme jej někdy, abychom si v něm společně četli? Rozjímáme o něm při recitaci růžence? Evangelium čtené a rozjímané v rodině je jako dobrý chléb, který živí srdce všech. Naučme se ráno a večer a když usedáme ke stolu společně říkat nějakou modlitbu, velmi jednoduchou. Ježíš přichází mezi nás, jako přicházel

do rodiny Marty, Marie a Lazara. Na srdci mi leží něco, co jsem zahlédl v různých městech: existují děti, které se neumějí pokřizovat! Maminko a tatínku, učte dítě modlit se, dělat znamení kříže! To je krásný úkol maminek a tatínků!

Modlitbou rodiny se ve chvílích silných i obtížných svěřujeme sobě navzájem, aby byl každý člen rodiny chráněn Boží láskou.

*Přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana
(Mezititulky redakce)*

SYNODNÍ OTCOVÉ, POMOZTE NÁM

Nastaly poslední chvíle před synodou. Teď už se všechno semele rychle. Za dva dny odjede papež na Kubu a do USA na Světové setkání rodin. Pak ještě týden a synoda bude tady. Loňská, první synoda o rodině byla skandální. Rodinám byla vlastně ukradena. Synodní otcové se nechali strhnout mediálními očekáváním. „Tančili jsme tak, jak nám svět hrál,“ řekl představitel lotyšského episkopátu, který se synody zúčastnil. Skutečné problémy rodin zůstaly stranou.

Nespokojenost z průběhu synody neskryval ani arcibiskup Charles Chaput, metropolita Filadelfie a hostitel Světového setkání rodin. Velké naděje vkládal do setkání ve svém městě, na které se do Ameriky vydá i papež. Doufá, že přesměruje synodu na jiné cesty a přiblíží ji reálnému životu. Já doufám v totéž. Zda se tato očekávání naplní, dostanu tentokrát příležitost přesvědčit se osobně. Během příprav na papežskou cestu jsem narazil na zprávu, která dobře ukazuje, jak velice rodiny potřebují, aby se synoda zabývala jinými záležitostmi než přijímáním pro rozvedené a vztahy homosexuálů.

Tři týdny před papežskou cestou jeden z hlavních institutů pro průzkum veřejného mínění zkoumal situaci amerických katolíků. Ukázalo se, že více než polovina Američanů, kteří vyrostli v katolických rodinách, odešla z Církve.

Foto: Flickr, Waiting For The Word (CC BY 2.0)

Synodní otcové, pomozte nám předat a zachovat víru našich dětí. To jsou ztracené ovce. Ne jedna ze sta. Ale mnohem víc.

11 % pouze na jistý čas, ale 40 % navždy a dnes se už s katolickou vírou vůbec neidentifikují.

Amerika není v tomto směru výjimečná. Také v jiných zemích jsou katolické rodiny zdecimované. Od víry odpadá každý druhý a možná ještě více. Víra není předávána novým generacím, a nebo nevydrží konfrontaci se světem.

Dnes populární idea otevřeného křesťanství, vycházení na periferie, odvážného otevření se pro jiné vypadá možná

krásně, ale v rodině se neosvědčuje. Svět je totiž silnější, svádí, pohlcuje – a mladí jsou slabí. Když dojde ke konfrontaci, prohrávají. „Naším největším problémem je otázka, koho si vezmou naši mladí. Smíšená manželství jsou totiž pro nás vážný problém, který obvykle končí apostazi,“ řekl nedávno o. David Neuhaus. Tento konvertita z židovství zodpovídá v Izraeli za pastorační katolíků, kteří mluví hebrejsky. Situace katolíků žijících mezi židy a muslimy je samozřejmě extrémním případem. Nicméně dobře ukazuje, v čem tkví problém. I my si klademe otázku, s kým se ožení či vdají naše děti, jak jim pomoci v hledání prostředí nakloněného víře. Katolické ghetto? Ne, společenství Církve na jejich dětské či mládežnické úrovni. Dnes téměř neexistuje. Už jím není – nebo spíš přestala být ve jménu otevřenosti všem – katolická škola.

Má-li se synoda skutečně zabývat svým tématem, totiž rodinou v perspektivě evangelizace, je tu pole neorané. Synodní otcové, pomozte nám předat a zachovat víru našich dětí. To jsou ztracené ovce. Ne jedna ze sta. Ale každá druhá – a možná ještě víc.

Krzysztof Bronk

*Krzysztof Bronk,
redaktor a publicista*

MUČEDNÍCI KOMUNISMU

Blahoslavený Pavel Džidžov

Církev v Bulharsku prožila za komunismu tvrdé pronásledování. Řada duchovních byla zatčena a uvězněna, čtyři z nich byli odsouzeni k smrti. O osudu popravených E. Bossilkova, K. Vitčeva a J. Šiškova jsme se zmínili v předchozích číslech. Posledním z blahorečených mučedníků tohoto období je Pavel Džidžov.

Apoštolem mladých a fotbalistou

Pavel Džidžov (bulharsky Павел Джи-джов) se narodil 19. července 1919 v Plovdivu v Bulharsku do katolické rodiny. Při křtu dostal jméno Josef, jméno Pavel obdržel až při vstupu do kongregace asumpcionistů. Od dětství byl veden k víře a ministroval. Základní vzdělání absolvoval v letech 1926–1930 na škole u asumpcionistů na koleji sv. Ondřeje. Následně jej rodiče poslali na kolej sv. Augustina v Plovdivu, kterou také vedli otcové asumpcionisté. Zde vynikal jako úspěšný student, zejména v matematice, a úspěšný byl také ve sportech. Mimo jiné byl hráčem fotbalového týmu Lokomotiv Plovdiv, který se k němu dnes hrdě hlásí.

Po ukončení středoškolských studií se rozhodl pro kněžství a práci s mládeží. Byl poslán v říjnu 1938 do noviciátu kongregace, který absolvoval v Nozeroy ve Francii. Poté pokračoval ve studiích teologie, a to v Lormoy, poblíž Paříže. Ve Francii jej také zastihla druhá světová válka. Podmínky pro studenty byly velmi obtížné, často trpěli hladem. Pavel, aby zlepšil situaci, inicioval chov ovcí. V roce 1942 složil věčné sliby a vrátil se ze zdravotních důvodů do Bulharska. Ve vlasti dokončil teologická studia a 26. ledna 1945 byl v katedrále v Plovdivu vysvěcen na kněze římsko-katolického ritu apoštolským administrátorem sofijsko-plovdivského vikariátu Ivanem Romanovem, který v roce 1953 zemřel v komunistickém vězení.

Na straně pronásledovaných

Později ještě pokračoval ve Varně ve studiích ekonomie a sociálních věd. Jeho prvním působištěm byla práce katechety na lyceu asumpcionistů ve Varně. Byl studenty velmi oblíben pro svou hlubo-

kou víru a zbožnost, smysl pro humor i odvahu. Neváhal vystupovat na obranu práv Církve a navštěvovat politické vězně režimu, čímž samozřejmě přitahoval pozornost tajné policie. Kvůli svému vlivu na studenty byl dlouhodobě sledován. Následně byl ustanoven ekonomem koleje sv. Augustina v Plovdivu a pracoval zde až do likvidace této instituce komu-

Blahoslavený Pavel Džidžov. Foto: <http://www.assumption-orient.org/bulgarie/Site/bg/pavel.html>

nistickými úřady v roce 1948. Otec Pavel se stal v roce 1949 hlavním ekonomem a prokurátorem kongregace asumpcionistů v Bulharsku. Právě v této době byli asumpcionisté zbaveni svých škol, byl jim zabaven majetek a ocitli se bez prostředků. V této těžké situaci se francouzští asumpcionisté pokoušeli přes francouzské velvyslanectví v Bulharsku poslat alespoň nějaké peníze trpícím spolubratrům. Otec Pavel navštěvoval uvězněné spolubratry a snažil se vymoci pro ně lidštější podmínky ve vazbě. Psal do zahraničí o krutém pronásledování

Církve komunistickým režimem v zemi – o zatýkání a procesech s kněžími.

Se spolubratry na smrt

4. července 1952 byl zatčen se spolubratrem Kamenem Vitčevem a přiřazen k chystané soudní skupině s dalšími asumpcionisty a biskupem Bossilkovem. Podobně jako ostatní byl označen za vatikánského špiona a obviněn ze špionáže proti bulharskému státu ve prospěch francouzských úřadů. Ve vykonstruovaném procesu před státním soudem v Sofii, který proběhl ve dnech 29. září až 3. října 1952, byl odsouzen k trestu smrti, stejně jako jeho spolubratři Josef Šiškov, Kamen Vitčev a biskup Eugene Bossilkov. Pavel Džidžov byl nejmladším z nich – bylo mu 33 let. Krátce před půlnocí 11. listopadu 1952 byli všichni čtyři odsouzení na dvoře sofijské věznice popraveni zastřelením. Jejich těla byla pohřbena v hromadném hrobě na neznámém místě.

P. Pavel Džidžov byl vyhlášen mučedníkem pro víru a blahorečen papežem Janem Pavlem II. při jeho návštěvě Bulharska 26. května 2002. V roce 2010 schválil bulharský parlament zákon rehabilitující oběti politických procesů z období Bulharské lidové republiky na počátku 50. let. Mezi rehabilitovanými byl také P. Džidžov. Katolická církev si připomíná památku tří mučedníků z kongregace asumpcionistů spolu s mučedníkem biskupem Eugeniem Bossilkovem 13. listopadu.

Vojtěch Vlček

Mgr. Vojtěch Vlček, historik a pedagog, spolupracuje s Českou křesťanskou akademií a Ústavem pro studium totalitních režimů

OD APOŠTOLA TOMÁŠE PO TZV. ISLÁMSKÝ STÁT

Křesťané Iráku v historické perspektivě (I. část)

Již více než deset let probíhá fundamentální politicko-sociální proměna Blízkého a Středního východu. K nejpočetnějším obětem těchto změn patří vedle dalších menšin především křesťané.

Dvacátý březen 2003, den začátku invaze spojeneckých vojsk pod velením armády Spojených států do Iráku, vejde do dějin východního křesťanstva jako datum nové etapy v jeho dějinách. Již více než deset let totiž probíhá fundamentální politicko-sociální proměna Blízkého a Středního východu: od Iráku přes Egypt až po Sýrii. Všechny tyto země představují domovinu pro početné křesťanské obyvatelstvo, jež zde přebývá po staletí. A jsou to právě křesťané, stejně jako ostatní menšiny, kdo patří k nejpočetnějším obětem těchto změn.

Kdo jsou iráčtí křesťané?

Evangelizace severní Mezopotámie je tradičně spojována s apoštoly Tomášem a Addajem. Prokazatelně se křesťané v této oblasti, zejména pak v poloautonomních státech Adiabéna a Osrhoéna, začali usazovat již od 2. století. Města jako Edessa, Nisibis, dnes Urfa (Şanlıurfa) a Nusaybin ležící v jihovýchodním Turecku vešla do dějin křesťanství jako místa vzdělání a vzniku syrské literatury, zřejmě nejrozsáhlejšího korpusu textů křesťanů orientálních církví. Od 6. století z těchto míst odcházeli syrští nestoriánští misionáři, aby na všech trasách Hedvábné cesty od hranic Byzance až do Číny šířili křesťanství; přinesli tedy Kristovu zvěst do Asie několik set let před západními misionáři.

Bagdádská univerzita zvaná Dům Moudrosti (arab. Bajt al-hikma) představovala zásadní bod v *translatio* řecké vědy a filosofie – prostřednictvím syrštiny i přímými překlady z řečtiny – do arabského prostředí. Odtud se pak šířilo díky arabským učencům působícím na hispánských univerzitách také do západní Evropy. Bagdád se stal sídelní rezidencí katolika Církve Východu, zdaleka nejpočetnější syrské církve té doby, již

za Timothea I. (780–823). V 8.–10. století se toto město, ostatně jedno z největších a nejhonosnějších ve své době vůbec, i další sídelní místa chalífátu v Mezopotámii, stalo svědkem fundamentálního křesťansko-muslimského dialogu, jehož se na obou stranách účastnili přední teologové a filosofové. Jak víme z jeho legendy, někdy kolem roku 851 se do tohoto dialogu zapojil i budoucí věrozvěst Slovanů svatý Konstantin (Cyril). Ještě v polo-

Odhaduje se, že před arabským zábořem a několik století po něm tvořili křesťané na 50% obyvatel Mezopotámie.

vině 13. století, tedy přibližně v době cest Marca Pola obráceným směrem, zakončili v Bagdádu své putování z Pekingu do Jeruzaléma po Hedvábné cestě nestoriánský patriarcha Már Jaballáha III. a rabbán Sauma, o čemž zanechali písemnou zprávu. Odhaduje se, že před arabským zábořem a několik století po něm tvořili křesťané na 50% obyvatel Mezopotámie, postupný úpadek nastal až ve 14. století v souvislosti s Tamerlánovými výpady.

V Osmanské říši měly jednotlivé syrské církve, stejně jako ostatní křesťanské denominace, garantována svá práva v rámci tzv. milletového systému (asyrsko-nestoriánská byla součástí arménského milletu, v roce 1844 vznikl millet chaldejsko-katolický a roku 1882 syrsko-jakobitský). Ustavení diplomatických styků se zeměmi západní Evropy napomáhalo také pronikání západního křesťanství do „říše Turků“. Katolické misie, nejdříve řády kapucínský, poté karmelitánský a dominikánský, začaly působit na území dnešního Iráku již v polovině 17. století. Kapucíni otevřeli v Bagdádu první školu v roce 1721, dominikáni zakládali školy v Mosulu (nedaleko starobylé Ninive, syr. Ninwe) a okolních vesnicích od 60. let 18. století. Od poloviny 19. století do první světové války působila v Mosulu dominikánská tiskárna, jejíž pedagogické, vědecké i liturgické publikace sloužily všem místním církvím. Rozklad Osmanské říše ještě vyostřil pronásledování křesťanů ze strany státu i místních kurdských kmenů a vyústil v letech 1914–1918 (stejně jako u Arménů a Řeků) v genocidu a hromadný odchod z tradičních křesťanských území v Malé Asii. Asyrští křesťané tuto národní tragédii nejčastěji označují termínem *Sajfó* – rok meče.

Bůh pro bagdádské křesťany pohnul horou, iluminace spisu Marca Pola Milion (1412). Foto: <http://www.academia.edu>

Syrsko-jakobitská katedrála sv. Petra a Pavla postavená roku 1964, Bagdád 1999. Foto: © Beata Kowalska

První polovina 20. století: záchrana, vraždění a stabilizace

Po skončení první světové války vyjednávali zástupci tisíců syrských křesťanů, roztroušených po celém Blízkém východě, Evropě i Spojených státech, o možnosti založit vlastní stát či autonomní oblast v rámci jiného státu. V Sèvres, Paříži ani Lausanne však jejich požadavky nedošly sluchu: velmoci měly zcela jinou představu o budoucím uspořádání regionu.

Do Iráku, od roku 1918 po čtrnáct let spravovaném Brity, utekly před vyvražďováním v Osmanské říši početné komunity syrských křesťanů všech denominací. Ačkoli byli křesťané postupně přemístováni do různých míst, mj. do Bákuby, Dohúku, Mosulu a Arbílu, nesměli (přes garance Společnosti národů) vytvořit kompaktní enklávy.

Po vzniku Iráckého království v září 1932 odviselo postavení jednotlivých křesťanských komunit, jež tvořily společně s ostatními menšinami zhruba 10 % obyvatelstva, od vztahů se státem. Nová ústava se hlásila k demokratickým principům a křesťané byli zastoupeni v obou komorách iráckého parlamentu – např. v roce 1935 měli společně s židy osm poslanců, v roce 1954 již dvanáct

(ze 132 členů parlamentu). Podmínkou adekvátního zacházení ze strany státu i muslimské většiny však bylo uznání jeho legitimacy a zákonů. Většina křesťanů přijala Irácké království za svoji domovinu a podílela se na jeho budování. Přes deklarovanou rovnost příležitostí ve společnosti ale přeci jen zůstávaly jisté bariéry pro kariérní postup ve státním aparátu, křesťané se proto zaměřili na obory, jako byly lékařství, stavitelství, učitelství a podnikání. Prosadili se také v kulturní a společenské sféře – kupř. nejčtenější irácké noviny té doby vlastnil novinář a intelektuál Rufa'íl Butti (1901–1956). Nejpočetnějším církevním společenstvím v Iráku byla chaldejská církev, následovaná syrsko-katolickou, syrsko-jakobitskou, asyrsko-nestoriánskou a arménskou; menší komunity zde měly také různé protestantské, katolické a řecko-pravoslavné církve.

Jedna významná komunita, a sice Asyrská církev Východu, však spolupráci se státem za daných podmínek odmítala, což mělo tragické následky. Pro muslimskou iráckou společnost představovali křesťané snadný terč, útoky a násilnosti proti „nepodřizujícím se“ byly na denním pořádku. Ostrakizaci čelil dokonce

i asyrsko-nestoriánský katolikos-patriarcha Mar Šimun Ešaj, jenž byl v květnu roku 1933 v Bagdádu zatčen a uvězněn proto, že odmítl podepsat dohodu o nerovnoměrném rozšíření členů své církve.

Na tento krok zareagovalo několik asyrsko-nestoriánských předáků mobilizací věřících za účelem kolektivního odchodu ze země na území Sýrie, jež tehdy spravovala Francie. Přesto, že irácká vláda vydala v červenci téhož roku prohlášení, že nebude nikomu v odchodu ze země bránit a otevírá tímto hranice, vyslala proti běžencům po dohodě s Brity vojsko. Když však Francouzi na syrské straně odmítli první velkou skupinu uprchlíků přijmout, a tito byli nuceni přeplavit se zpět přes řeku Tigris, spustila na ně irácká armáda s podporou britského letectva palbu. Útok si vyžádal několik desítek mrtvých a vyústil v nový úprk na syrské území, na němž tentokrát francouzská správa internovala 553 osob.

Následná hysterická protikřesťanská mediální kampaň (Asyřanům byla mj. vytýkána služba v britské armádě, kde se osvědčili jako výteční letečtí piloti) vyústila v rozsáhlé čistky a masakry v křesťanských osadách, jíž se účastnili jak irácké, tak kurdské kmeny pod vedením Bakra Sidqího. Symbolem masakrů se stala vesnice Simele ležící nedaleko Dohúku, v níž žilo na 700 osob. Veškeré její mužské obyvatelstvo bylo ve dnech 8.–11. srpna 1933 povražděno iráckou armádou, ženy znásilněny, majetek zničen a rozkraden. Když se tento hrůzný čin přes utajování dostal na veřejnost, byla irácká vláda nucena se omluvit – to jí ovšem nebránilo, aby viníky nevnímala jako hrdiny, a někteří vojáci se dokonce dočkali povýšení.

Asyřtí nestoriáni si masakr v Simele (syr. Premta d-Simele) od roku 1970 každoročně vždy 7. srpna připomínají jako Den národního smutku, příp. Den mučedníků. Právě tato událost podnítila polského právníka židovského původu Rafaela Lemkina (1900–1959), jenž se dlouhodobě věnoval právnímu definování zločinů hromadného rozsahu a poprvé užil termínu „genocida“, aby vystoupil s protestem v rámci zasedání Společnosti národů v roce 1933 v Madridu. Asyr-

sko-nestoriánskou komunitu Iráku tyto události značně poškodily: o život přišlo 5000 mužů, 36 žen a 23 dětí; šedesát pět z devadesáti pěti iráckých asyrských vesnic bylo zničeno.

Patriarcha-katholikos byl donucen opustit Irák – po krátkém intermezzu na Kypru, v Ženevě, Paříži a Londýně se nakonec v roce 1940 usídlil v americkém Chicagu, kde se již od počátku 19. století zformovala početná asyrsko-nestoriánská komunita. Část iráckých Asyřanů odešla po propuštění z vězení do okolních států, tj. Sýrie, Turecka a Íránu, druhá část uznala autoritu státu a stala se plnoprávními občany. Až do roku 1968, kdy proběhlo v církvi schisma, zůstával formální hlavou všech asyrských nestoriánů, tedy jak v Iráku, tak v početné diaspoře, patriarcha-katholikos s patriarším sídlem v USA. Na nátlak irácké vlády však ve stejném roce vznikl z dosavadní metropole patriarchát s vlastním patriarchou, sídlícím v Bagdádu, a církev, po oficiálním uznání v roce 1972, tak zůstává dodnes rozdělena.

Saddám Husajn a jeho politika vůči křesťanům

Pád monarchie roku 1958, vznik Irácké republiky, nástup strany Baas po státním převratu roku 1968 i autokratická vláda Saddáma Husajna od roku 1979 – to vše mělo na místní křesťanské komunity, stejně jako na celou zemi, zásadní dopad. Ústava z roku 1970 zaručovala v rámci „irácké jednoty“ všem menšinám přirozená práva. Na jejím základě o dva roky později vydaný zákon povoloval třem největším syrským církvím vyučovat, pokud počet žáků z řad křesťanů přesahoval 25 %, na základních školách ve své mateřštině, tj. syrské aramejštině, resp. její současné verzi, tzv. novoaramejštině (či novosyrštině).

Vztah Saddáma Husajna, dlouholetého vůdce země, ke křesťanům se s léty měnil – od opatrné podpory k chladné vypočítavosti; nevyústil však nikdy, tak jako v případě Kurdů, v soustavné pronásledování. Jako příklad takové „tolerance“ zde uvedme kariéru zřejmě nejprominentnějšího iráckého politika křesťanského vyznání za Saddámova režimu Táriqa Azize (1936). Tento Asyřan

a chaldejský katolík (vlastním křesťanským jménem Míkael Jóhánon) a arabský nacionalista se stal postupně ministrem zahraničí, a dokonce iráckým vicepremiérem (1979–2003).

Celkově vzato lze, až na procentuálně významné oběti válek z řad křesťanů, emigraci a poměrně masivní a částečně vynucenou vnitřní migraci do velkých měst (Bagdád, Basra, Mosul), Saddámův režim považovat za období pro křesťany poměrně poklidné. Nebyli pro svou náboženskou příslušnost pronásledováni, mohli se svobodně účastnit společenského i politického života (pokud se pochopitelně stali členy vládnoucí strany). Křesťanům bylo povoleno stavět nové chrámy a opravovat staré, zakládat školy, vydávat vlastní časopisy i literaturu.

Symbolika sv. Jiří oslovuje i nekřesťanské obyvatelstvo Iráku, zde aktualizována v politické rovině, 1999. Foto: © Beata Kowalska

V 70. a 80. letech se s podporou vlády uskutečnilo několik významných podniků: v roce 1974 mezinárodní konference věnovaná vynikajícímu asyrsko-nestoriánskému učenci, překladateli, teologovi a lékaři Hunajnu ibn Išáqovi (808–873) a v letech 1984–1985 oslavy výročí 1500 let od založení kláštera Már Behnám (též Dajr al-Džúbb). V roce 1991 vznikla v Bagdádu z iniciativy chaldejsko-katolického patriarchy Már Rafaela I. Bidawida (1922–2003) Babel College, vysoké učení, jež se výrazně zasloužilo o vzrůst vzdělanosti iráckých křesťanských komunit bez konfesijního členění. V této době se také zástupci jednotlivých iráckých církví zapojili do celosvětového ekumenického dialogu: v roce 1994 mj. podepsal papež Jan Pavel II. s katolikiem-patriarchou Asyrské církve Východu Már Dinchou IV. christologickou deklaraci,

jež měla příznivý dopad nejen na diasporu, ale také na irácké křesťany jako celek.

Přesto, že disponujeme pouze minimem oficiálních statistik počtu iráckých křesťanů od druhé světové války (např. pro rok 1947 je uváděno 156 tisíc, tedy 3,2 % a pro rok 1965 250 tisíc věřících, tedy 3,1 % z celkové populace), předpokládá se, že jejich počet v této zemi před invazí čítal 750 tisíc až 1 milion osob. Většina z nich přebývala ve velkých městech a jejich okolí – v Bagdádu (52 %), Mosulu (30 %) a Basře (18 %).

Nejpočetnější církevní obcí v Iráku byla chaldejsko-katolická (přibližně 70 %) a „patriarcha Babylonu“, jak zní oficiální označení hlavy církve, sídlil v Bagdádu a pečoval o 9 diecézí (Kirkúk, Arbíl, Basra, Mosul, Alqoš, Amida, Aqra, Sulajmaníja a Zachó). Věřící nejstarší a kdysi také nejpočetnější komunity v zemi, Asyrské církve Východu, čítali 100–150 tisíc. Církev syrsko-jakobitská měla 30–60 tisíc členů, syrsko-katolická přibližně 60 tisíc. Komunity nesyrských východokřesťanských tradic byly mnohem méně zastoupeny: počet arménských gregoriánů kolísal mezi 20–25 tisíci (arcibiskup spravoval 9 chrámů, především ve městech), počet arménských katolíků dosahoval 5 tisíc; koptská bagdádská církevní obec čítala na 3 tisíce věřících; řecko-pravoslavní tvořili komunitu o jednom tisíci věřících, melkité pak cca 500 osob. Ze západních denominací největší úpadek postihl církev římskokatolickou – po válce v Zálivu se počet iráckých katolíků snížil z 10 na 3 tisíce; počet protestantů (různých konfesí) a anglikánů kolísal mezi 2 až 10 tisíci.

Michal Řoutil

Text je upravenou a aktualizovanou verzí stati „Křesťané Iráku ve 20. a na počátku 21. století. Zoufalství a naděje deset let po začátku okupace“ publikované v ročence Parrésia. Revue pro východní křesťanství 7 (2013), s. 245–258.

Dokončení v příštím čísle

Mgr. Michal Řoutil, Ph.D. (1973), šéfredaktor ročenky Parrésia a zakladatel edice Pro Oriente. Dědictví křesťanského Východu

OBNOVIT SMYSL PRO POSVÁTNO

Příspěvek k Národnímu eucharistickému kongresu (I.)

Církevní krize, kterou dnes zakoušíme, spočívá v úpadku liturgie. Proto potřebujeme nové liturgické hnutí, které uvede do života dědictví Druhého vatikánského koncilu.

„Co je Bůh?“ ptal se malý Tomáš Akvinský. Podobně se ptají i současné děti na bytnost věcí („Co je to?“) a chtějí poznat jejich příčiny. Proto od tříletých človíčků slyšíme nekonečné „A proč?“. To je normální. Lidský intelekt je nastaven na poznávání pravdy z příčin, a to s jistotou. Svatý Tomáš Akvinský říká: „*Visio veritatis delectat.*“ (Patření na pravdu působí rozkoš.) Poznávání objektivní reality nám stačí ke štěstí, dokonce k věčnému štěstí, když uvidíme Boha tak, jak je (srov. 1 Jan 3,2). Pán Ježíš říká: „Věčný život pak je to, že poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista.“ (Jan 17,3)

Děsivý úžas tváří v tvář Bohu

Nyní se behavioristicky zeptejme: Jak bychom asi jednali, kdybychom už v tomto světě zcela zřetelně poznali Boží bytnost, jeho nesmírnou dobrotu, krásu a hlavně jedinnost ve třech Osobách, která je výsledkem toho, že Bůh je Láska? Kdybychom náhle pochopili, co znamená, že Bůh je od věčnosti do věčnosti, a mohli s ním být mimo prostor? Kdybychom se mohli účastnit jeho stvořitelství a díla a byli přítomni vzniku celého vesmíru a zejména země? A kdybychom mohli vidět, jak tvoří prvního člověka, dává vzniknout druhé lidské osobě a s láskou, která přesahuje každé pomýšlení, rozhoduje, že člověk bude Božím obrazem a že bude mít účast na božské přirozenosti (srov. 2 Petr 1,4)?

Pravděpodobně bychom byli unešeni štěstím a ohromením, nebo spíše bychom štěstím a posvátnou bázní v okamžiku zemřeli, neboť nelze vidět Boha a zůstat naživu (srov. Iz 6,5). A co teprve, kdybychom nahlédli do Božího úradku, nevýslovně pokorného a plného slitování, že po pádu člověka do hříchu, až nastane

plnost času, Bůh všechno obnoví v Kristu (srov. Gal 4,4; Ef 1,10)? Kdyby nám v plnosti došlo, že „Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna“ (srov. Jan 3,16)? Kdyby naši mysl a srdce prostoupila celá hrůza nesmírného tělesného i duševního utrpení, které Kristus podstoupil od Getseman až po Kalvárii? Kdybychom mohli strnout děsivým úžasem nad Božím Synem, jehož „podoba byla nelidsky zoha-

Při mši svaté jsme skutečně přítomni Poslední večeři, oběti Krista na Kalvárii a také jeho zmrtvýchvstání.

vena, vzhledem se nepodobá člověku... Opovržený, opuštěný od lidí, muž bolesti, znalý utrpení... A přece on nesl naše utrpení, byl rozdrčen pro naše viny“ (srov. Iz 52,14 – 53,5)? Jak bychom asi dali najevo své pohnutí a dojetí, kdybychom ho takto viděli na kříži? Zda bychom se neschouli k patě kříže jako Maří Magdaléna?

A jak bychom se pak chovali, kdybychom se tváří v tvář setkali se zmrvýchvalým Ježíšem Kristem, byli svědky oslnivé záře jeho oslaveného lidství (srov. Mt 17,2) a mohli zírat na jeho tiché a pokorné Srdce, Srdce „nekonečně vzneše-

né“, „plné dobroty a lásky“, „planoucí výheň lásky“, „ve kterém přebývá všechna plnost Božství“? (srov. Mt 11,29; Litanie k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu)

Patrně bychom se báli a padli na tvář jako apoštolové na hoře Tábor (srov. Mt 17,6) nebo bychom se klaněli na kolenu jako ženy, když odcházely od prázdného hrobu a setkaly se s Pánem (srov. Mt 28,9), a určitě by nám hořelo srdce jako učedníkům jdoucím do Emauz (srov. Lk 24,32).

Reálná přítomnost Krista v Eucharistii

A právě s takovým Kristem se setkáváme v nejsvětější Eucharistii. Při mši svaté jsme skutečně přítomni Poslední večeři, oběti Krista na Kalvárii a také jeho zmrtvýchvstání. (To je naznačeno vpouštěním malého úlomku Kristova Těla do kalicha s Krví Páně a také někteří církevní Otcové učí, že přijímáme nesmrtné Tělo Kristovo.) V každém případě Církve zavazuje každého, aby věřil, že proměněná Hostie je vpravdě, reálně a podstatně Tělo a Krev Krista s jeho Duší a Božstvím. Když jen trochu domyslíme, že Kristus, druhá božská Osoba Nejsvětější Trojice, z nevýslovné lásky i ke mně osobně přijal tělo z Marie Panny a nechal se i kvůli mně ukřižovat, aby také za mě zaplatil výkupné a vysvobodil mě z otroctví ďáblova, usmířil Boží spravedlnost (srov. Žid 2,15; Řím 5,9) a dal mi účast na svém věčném štěstí, těžko se ubráníme slzám vděčnosti a pohnutí a padneme před ním na kolena.

Důraz na člověka místo na Boha

Ovšem způsobem zeširoka popsáním výše mnoho lidí dnes neuvažuje. Správné myšlení, vlastní malým dětem, když se snaží poznat objektivní realitu a podstatu věcí, bývá deformováno moderními „filosofickými“ proudy. Jeden z nich

vedl na scénu francouzský matematik Auguste Comte (1798–1857), zakladatel pozitivismu. Prohlásil, že nepoznáváme bytnost věcí ani prvotní příčinu, ale pouze jevy, fenomény. Rozvrátil platný řád věd tím, že nejnižší položil teologii, nad ní metafyziku a nejvýše experimentální vědy spolu s psychologií a hlavně sociologií. Nadřadil citění rozumu.

Podobným duchem je v dnešní době zamořena mysl tisíců a tisíců i zbožných katolíků. Proto si i věřící ohledně nejsvětější Eucharistie často kladou otázky: „Jak se cítíš na mši svaté? Co ti to říká? Jaký máš z toho dojem, jaký zážitek společenství?“ apod. Důraz na člověka místo na Boha, přehnané vnímání vlastních pocitů místo úchvatné samotné skutečnosti, zhoubný antropocentrismus místo blahodárného kristocentrismu v mnoha kostelích poznamenaly způsob slavení nové bohoslužby, reformované před padesáti lety.

Úpadek liturgie

Přítom „otázka liturgie není okrajovým problémem. Právě koncil zdůraznil, že se zde jedná o ústřední bod křesťanské víry“ (srov. Joseph Ratzinger, *O víře dnes*, Zvon, Praha 1994, str. 98). Ze všech stran se ozývá zdrcující nářek rodičů a prarodičů, že jejich dospívající děti a vnuci přestávají chodit do kostela a ztrácejí víru. Jestliže však platí, že si tvoříme abstraktní pojmy ze smyslových vjemů a že co dnes při liturgii vidáme a slyšíme, je důraz na člověka, na společenství a na laciné uspokojení touhy po příjemných pocitech a zážitcích, pak není divu, že si především mladí hledají lepší zábavu jinde. Vždyť na rockovém festivalu, v hospodě, v partě narkomanů nebo i jen na facebooku je mnohem intenzivnější zážitek společenství a mnohem více příjemného vzrušení než v kostele. (O nápravě některých negativních jevů v současném liturgickém slavení pojednáme v dalších dílech.) I když příčinou odpadu od víry a Církve je více, přesto nelze popřít, že mladí bývají opravdoví ve svých touhách a ideálech a mívají velké odhodlání k oběti a sebezáporu. Proto je tím závažnější pohoršení maličkých (srov. Mt 18,6), když jim při mši svaté není vhodnými přirozenými a snadno srozumitelnými symboly a gesty, kvalitním sakrálním uměním a sku-

Fotografie na této dvoustraně: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC-ND 2.0)

tečně posvátnou hudbou zprostředkovaným styk s božským tajemstvím.

Reforma reformy

Jednoznačně se k liturgickému antropocentrismu vyjadřuje kardinál Ratzinger: „Jsem přesvědčen, že církevní krize, kterou dnes zakoušíme, spočívá dalekosáhle na úpadku liturgie, která je tu a tam koncipována dokonce ‚etsi Deus non daretur‘

Jestliže se v liturgii nezjevuje společenství víry, světová jednota Církve a jejich dějin, tajemství živého Krista, kde se potom Církev ještě jeví ve své duchovní podstatě?

(jako by Boha nebylo): že v ní už vůbec nezáleží na tom, zda Bůh je a zda nás oslovuje a zda nás slyší. Jestliže se však v liturgii již nezjevuje společenství víry, světová jednota Církve a jejich dějin, tajemství živého Krista, kde se potom Církev ještě jeví ve své duchovní podstatě? Společenství pak oslavuje jen samo sebe, ale to se nevyplácí. (...) Proto potřebujeme nové liturgické hnutí, které uvede

do života dědictví II. vatikánského koncilu.“ (Joseph Ratzinger – Benedikt XVI., *Můj život*, Barrister & Principal, Brno 2005, str. 109–112. Překlad upraven podle „Mezinárodní katolický report“ 7/1997.)

Nové liturgické hnutí má mimo jiné vést k opravě chyb v novém mešním řádu: „Nejprve tedy musí zmizet vlastnické, svévolné konání a musí se znovu probudit vnitřní smysl pro posvátno. V dalším kroku pak dokážeme vidět, v které oblasti bylo takřikající škrtnuto příliš mnoho a kde je třeba znovu zviditelnit a ozřejmit souvislost s celými dějinami. Já sám jsem v tomto smyslu mluvil o *reformě reformy*.“ (Benedikt XVI., *Bůh a svět*. Barrister & Principal, Brno 2010, str. 283)

Nyní se tedy nacházíme ve fázi obnoveného procesu liturgické reformy, což na nás klade nároky nejen v oblasti vzdělání, ale i hlubší reflexe vlastní víry a projevů úcty k nejsvětější Eucharistii.

P. Filip M. Stajner
(Mezititulky redakce)

P. ThLic. Filip Antonín Maria Stajner, člen Sdružení kněží a jáhnů sv. Dominika, v roce 2000 vážně onemocněl ALS, dnes je ochrnutý na celé tělo

DEVALVACE RODINY

Ve všežravém a totalitním ekonomickém systému, který nezná jiné pravidlo než profit, se rodina, jež se drží jiné logiky, paradoxně stává úhlavním nepřítelem globálního trhu.

V knihovně jedné známé obchodní školy si jakýsi student sepisoval svoje *curriculum vitae*. Hned pod svoje jméno připsal „svobodný“. Jeho zvědavý přítel se jej zeptal, proč ta dodatečná informace. Mladík, překvapen naivní otázkou, odpověděl, že si tak zvyšuje šanci na přijetí. „Když nemáš rodinu, firma ví, že jsi více flexibilní, pokud jde o pracovní dobu a přemístování. Máš tak větší možnost být vybrán.“ Odpověď příznačná pro sociálně-ekonomickou mutaci, která nastala a kterou synteticky odráží výraz „mám rodinu“ a „nemám rodinu“. Pro princip i účel ekonomické aktivity je rodina odpudivým břemenem a překážkou.

Rodina jako nevýhoda

Zdá se to poněkud smělé tvrzení, ale lze říci, že rodina, která je první školou solidarity a uváženého užívání zdrojů, je v dnešní době rozvratným elementem, poněvadž je cizí mechanismům, které vytvářejí globální trh. Přirozený sklon rodiny k šetření a solidaritě jdou špatně dohromady s ekonomickým systémem postaveným na neomezeném konzumu a vyhrocené konkurenceschopnosti. Doba i logika rodinného života nejsou slučitelné s devastujícím pracovním rytmem, který ukládá trh a také hrozba snadného propuštění za nedostatek soutěživosti. Výše uvedená – skutečná – příhoda mladého studenta, který sestavuje své *curriculum*, ukazuje, že nemít rodinu je na Západě z hlediska konkurenceschopnosti skutečná výhoda v plném smyslu slova.

Dům a práce

Jak vůbec mohly vzniknout pojmy „mít“ a „nemít rodinu“? Americký ekonom Steven Horwitz podává jasně a systematické vysvětlení této otázky a pravděpodobně jej nevědomky přejímá od dvou spisovatelů a přátel z počátku dvacáté-

ho století: Chestertona a Belloc. Podle Horwitze je možné interpretovat evoluci rodiny jako pohyb směrem od domácnosti k trhu, počínaje industrializací, která odstartovala moderní výrobní proces. V před-industriální éře byla základní výrobní jednotkou rodina (nebo klan v městském kontextu), a nikoli továrna. Samotná výroba – na venkově zemědělská a ve městě řemeslná – byla zaměřena na obživu, a nikoli na „růst“. Kromě toho vzhledem k nedostatku technologického kapitálu závisela ekonomická aktivita zásadně na pracovní síle, z čehož ply-

Ferdinand Georg Waldmüller: Návrat ze žni (1844)
Foto: Wikimedia Commons

nulo, že početné potomstvo bylo vysoce žádoucí, a to také jako záruka na stáří. *Domus et labor* – dům a práce – proto tvořily nerozlučný celek. Chesterton píše, že právě příchod kapitalismu a pracovní mzda „způsobily, že muži začali opouštět svoje domovy, aby si našli práci“ a „žili u svých továren místo u svých rodin“.

Spotřebitel nad rodinu

Zrušením vazby mezi *domus et labor* vymizela také původní funkce rodiny jakožto základní výrobní jednotky ekonomického systému a rodina byla postupně deklasována na pouhé pasivní a měšťácké středisko spotřeby. Placená práce – kromě toho, že je ztělesněním fraktury mezi výrobou a vlastnictvím – začala také živit

individualistickou koncepcí ekonomického systému, poněvadž umožňovala existovat mimo rodinu či sociálně-ekonomický klan prodejem práce té nejlepší nabídce. Odtud následuje pohyb směrem k trhu ve zmíněném smyslu. Proto v dnešním systému není ekonomickou hodnotou rodina, nýbrž jedinec (nebo lépe spotřebitel), jak dokazuje také mizivá pozornost, kterou věnuje rodině vysokoškolská výuka ekonomie.

Konzumní obsese

Je to zhoubná krátkozrakost, vezme-li se v úvahu, že rodinné podniky jsou doposud základem a chloubou ekonomik, např. v Itálii. Proto je také ve světle výše řečeného italská ekonomika často obviňována z neefektivnosti pejorativním a oxymórním výrazem „rodinný kapitalismus“. Održení domova od práce vedlo ke vzniku konzumní obsese a k radikální mutaci účelu ekonomické aktivity. Tím už není rozumné živobytí, nýbrž nekonečný růst budovaný na křečovitěm zvyšování spotřeby typické pro masovou společnost. Rodina, která šetří, je nebezpečným a cizorodým tělesem ekonomického systému, který přivádí na svět děti nikoli jako zdroj a požehnání, nýbrž jako luxus a jako překážku pracovní konkurenceschopnosti.

Francouzský filosof Fabrice Hadjadj proto poznamenává, že rodina je vlastně jakási anarchie, protože předchází nejenom právo a stát, ale také trh. A ve všežravém a totalitním ekonomickém systému, který nezná jiné pravidlo než profit, se tato anarchie, která se drží jiné logiky, paradoxně stává úhlavním nepřítelem globálního trhu.

Benedetta Scotti
Z blogu římských oratoriánů sv. Filipa
Neriho přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana
(Mezitimulky redakce)

TÉMA LETOŠNÍHO PODZIMU

Přišel podzim a s ním přijde synoda o rodině. O co především půjde?

Otázkou číslo jedna bude nejspíš přístup k přijímání rozvedených a znovu sezdaných. Kardinál Caffara to formuluje takto: když osoba podruhé sezdaná může přijímat, jaké je postavení prvního sňatku? Když například anglický král Jindřich VIII. uzavřel platný sňatek s Annou Boleynovou, znamená to, že nebyl nikdy ženatý s Kateřinou Aragonskou? Rozhodně se nedá říci, že byl napřed platně ženatý s Kateřinou, a pak – též platně – ženatý s Annou. Znamenalo by to, že má dvě manželky, přičemž ta první je ještě naživu. V tehdejší době bylo jasné, že je tu manželka a je tu konkubína, ale dvě manželky být nemohou. Rozdíl mezi katolíky a protestanty spočíval v otázce, která z obou žen je manželka a která je konkubína.

Církev trvá na tom, že první svazek je platným manželstvím, zatímco druhý svazek manželstvím není. Ti, kdo chtějí situaci změnit, ale tvrdí, že Církev trvá na svazku, který už ve skutečnosti neexistuje, a neuznává, že je tu jiný, existující svazek. Manželé se rozešli, už spolu nežijí, ale pouto trvá.

Jenže Církev učí to, co učil Ježíš. Učí tedy, že manželství, které je konzumova-

né a platné, je ze své přirozenosti nerozlučitelné. Tuto nerozlučitelnost Církev pouze uznává, nevytváří ji, a proto nemá právo ji odstranit. Pokud by připustila lidi žijící ve druhém svazku k přijímání, uznala by, že první svazek byl zrušen, tedy připustila by rozvod, což nikdy neučinila. A může-li být zrušeno první manželství, může být zrušeno kterékoli manželství na světě: manželský závazek už není absolutní.

Na mimořádné synodě nikdo neřekl „zavedme rozvod“ a ani v říjnu to nikdo neřekne. Rozhodnutí o rozvodu vydané civilním soudem nestačí k tomu, aby bylo svátostné manželství zrušeno; natož ještě stát do našich životů nezasahuje. Ale pokud by ti, kdo žijí ve „druhém svazku“, mohli přistupovat k přijímání, znamenalo by to schválení rozvodu konzumovaného a platného manželství.

V anglickém listu *Catholic Herald* tuto problematiku rozebíral P. Alexander Lucie-Smith a uzavřel: návrh na přístup k přijímání pro lidi, kteří žijí ve „druhém“ (nebo dalším) svazku by znamenal schválení rozvodu jaksi zadními dveřmi: to už bychom ho mohli schválit rovnou hlavními dveřmi, jak jasně ukazuje vývoj v jiných církvích. „Byla by to taková

katastrofa? Konec konců, židé mají velmi liberální rozvodové zákony, a přesto mají silný rodinný život. Já ale věřím: ano, byla by to katastrofa. Přestali bychom svědčit pravdě, vzdali bychom se světu a podryli bychom každé svátostné manželství na této planetě. Popřeli bychom staleté úsilí o vykořenění polygamie z křesťanských komunit v Africe, popřeli bychom i slib nerozlučitelnosti, který snoubenci skládají, atd.“

Kristus se ve svém vyjádření o nerozlučitelnosti manželství (Mk 10, 2–12) odvolává přímo na stvoření člověka: „Bůh je stvořil jako muže a ženu. Proto muž opustí otce i matku a připojí se ke své manželce a ti dva budou jedno tělo.“ „Musíme podávat světu svědectví o neomylnosti Písma, o jeho inspirované povaze a o tom, že se ho Církev konzistentně drží,“ píše závěrem P. Lucie-Smith. „A musíme ukázat svým evangelickým bratřím, že se držíme Písma stejně jako oni. Je to důležité pro ekumenický pokrok.“

Michaela Freiová

Michaela Freiová, publicistka a překladatelka, spolupracovnice Občanského institutu a Res Claritatis

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ A KNIHKUPECTVÍ PAULÍNKY

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1, tel.: 224 818 757, mobil 733 755 999

on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, e-mail: objednavky@paulinky.cz

Není větší lásky (DVD)

Jedinečný pohled do života karmelitských řeholnic v centru Londýna. Film sleduje průběh jednoho roku za branami klauzury. Dává nahlédnout do bohatství vnitřního života sester protkaného duchovními zápasy, ale též radostí z důvěrného vztahu s Bohem. *Filmový dokument, anglicky s českými titulky, 105 min., 265 Kč*

Velký diář na rok 2016

Diář formátu A5 v pevné vazbě s obálkou modré či zelené barvy se zlatou ražbou. Na každý den je vybrána myšlenka papeže Františka. *Pevná vazba, 408 str., 199 Kč*

Kapesní diář na rok 2016

Brož., plastové desky v barvě modré a bordó, 144 str., 88 Kč

Liturgický kalendář 2016

Brož., 64 str., 48 Kč

FALEŠNÉ MILOSRDENSTVÍ

Přečetla jsem si článek „Nemilosrdné reakce těžce zraňují“, nedávno uveřejněný v *Katolickém týdeníku* (v čísle 30/2015 – pozn. red.).

Velmi nemile mě překvapilo, jakým způsobem autoři článku podávají své názory, jak zachází s pravdou, logikou – prostě pořádná facka zdravému rozumu.

A zároveň ve mně vyvstalo několik otázek.

První odstavec rozhovoru navozuje mlhavý dojem, že Církev odmítá všechny homosexuály čistě jako takové. Ve druhé části je vyčítáno křesťanskému společenství, že není schopno přijímat sdělení „jsem homosexuální“ jako pozitivní zprávu, naopak, že už samotné toto vyřčení znamená totální odsouzení takového člověka. Nakonec se dovídáme, že církev katolická těmto lidem „v úsilí o naplnění partnerství odepírá jakékoli požehnání“.

Už malé děti v náboženství se učí, že je potřeba s láskou a bezpodmínečně přijímat každého člověka, tak jak to dělal Ježíš. A zároveň že to ale neznamená, že by Církev měla přijímat a podporovat nevhodné chování, které škodí jak samotnému člověku, tak i druhým. Rozeznávat dobro a zlo patří k naší základní výbavě, kterou nám daroval Bůh, a na to nemusíme být ani věřící křesťané.

Odlišení osoby člověka od jeho chování je dosti zásadní, věřím, že autorům článku není cizí a že se tím ve své praxi či pastoraci také řídí. V rozhovoru ale otec Pio tuto podstatnou skutečnost nerozlišil, když kritizoval katolickou církev za odmítání homosexuálů, a stejně tak i všechno ostatní, co se nám snaží podsunout, je už jen těžce zavádějící, manipulativní.

V závěru se doporučuje synodě, aby hledala odpověď na to, co je to „naplnění partnerství“.

To znamená, že to zatím ještě nikdo neví? Že nám tak důležitou věc nesdělil Bůh v Písmu?

Že nám to katolická teologie či moderní psychologie nikdy nedefinovala?

Anebo je to definováno špatně a teď teprve konečně bychom se měli dobrat

nějaké výhodnější definice, aby nikoho nediskriminovala? Tam, kde už mají homosexuálové práva zákonem zajištěna, začínají se o svá práva hlásit pedofilové, zastánci mnohoženství, incestu a další. A jejich žádosti jsou brány velmi vážně, odborníci je posuzují, začínají se přehodnocovat definice a postoje i v těchto oblastech.

Pracuji jako klinická psycholožka a rodinná terapeutka, mimo jiné také s lidmi LGBT, i jinak orientovanými, včetně stejnopohlavních párů. Většina z nich je nevěřící, o požehnání Boží nestojí. Ale např. lesbičky, které si pořídily genetický materiál v cizině a nyní mají děti, farnost neodmítla. Děti jsou pokřtěné, vesele chodí do kostela a nikdo v Církvi je neodstrkuje. Stejně tak i ostatní, kteří mají zájem o život v Církvi. Pokud by ale jejich chování bylo neslučitelné s pravidly základní, přirozené slušnosti a ohleduplnosti vůči jiným, asi by problém měli.

Úvodní otázka rozhovoru zní: „Je tihnutí ke stejnému pohlaví v Božím stvořitelském plánu?“ Odpovědi se nás snaží nejen přesvědčit, že tomu tak skutečně je, ale že Církev má ještě hodně co dohánět, aby tento „Boží stvořitelský plán“ podpořila, případně přeformulovala příslušné odstavce Bible.

Jenže lidé s homosexuální orientací mají tužeb více, nejde jim jen o partnerství. V praxi prožívám společně s nimi jejich bolestnou touhu po dítěti. Tento mateřský pud bývá u některých žen ještě silnější než touha po partnerství. Měla by Církev zehnat těmto lidem v jejich úsilí opatřit si dítě např. výše uvedeným způsobem?

Jedním z největších problémů „(ne)naplněného partnerství“ homosexuálů je jejich extrémní nestabilita. Věřím, že existují výjimky, ale v praxi se setkávám spíše s tragickými důsledky z toho vyplývajících, včetně tragédií „jejich“ dětí. Tyto smutné situace pak řešíme my, psychologové. Opravdu je nám všem toto zapotřebí?

Je možné, že autoři tohoto článku nejsou informováni o tom, co všechno

se děje v zemích, kde už jsou „vpředu“? A že v rámci praktického naplňování partnerství gayů kvete víceméně legální obchod s dětmi? Anebo informování jsou, ale uvízli v proudu New Age působícím v církvích a už jim nic nepříjde scestné?

Marta Luzarová
klinická psycholožka
a rodinná terapeutka

Kurz symptotermální metody PPR

Nabízíme jedinečnou možnost, která může zcela změnit kvalitu Vašeho intimního života. Nejen, že zjistíte, jak se spolehlivě vyhnout početí a přitom zažívat intenzivní prožitky z milování. Tato metoda naplní Váš partnerský vztah důvěrou a vzájemným porozuměním.

Na tomto kurzu porozumíte zásadám společné plodnosti, které vědecky vypracovala německá Arbeitsgruppe NFP. Metoda je známá také jako „Sensiplan“. V znalosti a respektování těchto pravidel je tato metoda stejně spolehlivá jako hormonální antikoncepce, která má přitom velká zdravotní a etická rizika nejen pro ženu.

Kurz je vhodný pro manžele, snoubence, zájemce o prohloubení znalostí dané problematiky a také pro lidi, kteří chtějí pomáhat v dané problematice ve farnosti a mít nezkraslené znalosti dané problematiky. Více na <http://www.cenap.cz/wks-stm-ppr.php>

Kdy a kde?

ve středečních cyklech 4 setkání: 23. 9., 30. 9., 14. 10., 21. 10. 2015 nebo v sobotních cyklech 2 setkání: 19. 9. a 3. 10. 2015 v sídle Centra naděje a pomoci na adrese Vodní 13, Brno, tel.: 543 331 470

Jak to vidí Jan Mazanec

Nezdravá citlivost ke zvířatům degraduje jedinečnost člověka

Je těžké odolat citovému vydírání zvířecích útulků. Přitom tito samozvaní zachránci zvířat jsou jen do extrému dotaženým trendem společnosti, kdy absenci mezilidských vztahů nahrazuje zvíře.

„Jsme největší útulek v Česku, který přijímá absolutně všechny zbídačené kočičky z celé republiky. Momentálně však je naše situace kritická, prosíme vás o pomoc. Za poslední dva týdny nám lidé navozili 47 koťat vyházených v popelnících, kontejnerech a krabicích u silnice. Již to nezvládáme a nedokážeme odmítnout přijímat další zubožené kočičky.“

Tak začíná už několikátý hromadný mail provozovatelů kočičího útulku ve Skryšově na Jihlavsku, který jsem bohužel obdržel i tento měsíc. „Srdcervoucí“ dopis je doprovázen naturalistickými fotkami do krve poraněné kočky Káti a dalších zvířat, kterým „zlí lidé usekli ocásek“. Celý dopis naléhá na příjemce stylem: „Jestli co nejdřív nepřispějete, kočičky zemřou.“

Přitom když se regionální novináři začali skryšovskému útulku věnovat podrobněji, zjistili mimo jiné nejasné provozování, podivný osud transparentního účtu, hrozbu exekuce, nejasné zajištění zvěrolékaře atd. Každopádně i navzdory uváděným pochybnostem patří články o útulcích a vůbec o zvířatech k nejčtenějším, s řadou kladných emotivních reakcí. Média jsou zvířátkům nakloněna, vědí, že pohnutý osud čtyřnohého tvora spolehlivě dojde – viz zvířecí „tečka“ na konci zpráv TV Nova.

V každém okrese je několik „chovatelů“, kteří tvrdí, že milují zvířata. Většinou jde o lidi žijící na nějaké samotě, kde u „hodných zvířat“ hledají útočiště před „zlým světem“. Často by potřebovali pomoci oni sami. Buď si zvířata „zbožštili“, ale přestali zvládat jejich počet, anebo si z prodeje „zvířat s krutým příběhem“ udělali byznys a naivní lidé jim to věří.

Obojí ale nasvědčuje tomu, že jde spíše o problém společenský než veterinární. Pozornost, která se útulkářům věnuje, je totiž jakýmsi nabobtnalým a do extrému

dotaženým trendem společnosti, kdy se část zvířat posouvá skoro na úroveň člověka. Domácí mazlíčci mají nejen své módní doplňky a hotely, ale už i úchylné preparační salóny, hřbitovy a krematoria.

Dřív bylo u nás na vsi běžné, že když se narodilo moc koček, tak jsme je utopili ve vodě. Smrt králíků a dalších domácích zvířat byla běžnou součástí života. Jenže dnes se čím dál více lidem přiči usmrtit mazlíčky a domácí zvířata, protože ti mezitím „povýšili“ z obyčejného zvířete: stali se plnohodnotnými členy domácnosti a náhražkou mezilidských vztahů. Titíž lidé, kteří kvůli spěchu večer ujedou od bezejmenného sraženého srnce, jsou schopni mrtvému křečkovu Karlovi na zahradě postavit hrob, podobný lidskému.

Zvíře je citovým společníkem nejen pro osamělé seniory v panelácích, kde to má svůj význam, ale už i pro mladé lidi, kteří neumí navázat vztah s nejbližším člověkem, přáteli a příbuznými. Vždyť s kočkou je pohodlnější život než s partnerem opačného pohlaví a pes se vychovává líp než dítě. Už je narušená zásada, že nejdřív je třeba pomáhat lidem, pak teprve zvířatům – ostatně někoho už dnes víc dojde uvízlá kosatka na mělčině než utrpení syrských křesťanů.

Varující je, že se přehnaná úcta ke zvířatům dostává i do oblasti, která je doménou Církve. Třeba v Benešově nad Ploučnicí se konal adventní koncert s výtěžkem pro psí útulek. Že by Kristus o Vánocích mezi nás přišel jako pes? Zmatení pojmů obsahuje i tento titulek: „Politická Klasnová opět přispěla na *charitu*, podpořila kočičí útulek.“

Hodně módních duchovních nauk navíc bez váhání přiřazuje zvířatům nesmrtelnou duši a další lidské „výhody“. V takové atmosféře je pak obvinění z „týrání zvířat“ skoro větším stigmatem

než loupež. Republikánský kandidát poslední prezidentské kampaně v USA Mitt Romney s důvěrou novinářům předložil historku, jak se při jízdě na dovolenou jeho sedmičlenná rodina horko těžko vměstnala do auta, a proto irského setra dal do přepravky s plexisklovým krytem proti větru a umístil jí do střešní zahrádky auta. Romney bezelstně přiznal, že se pak pes pozvracel (prý ale spíše proto, že předtím snědl dost krocaniho masa) a že ho na pumpě opláchl hadicí. A to bylo zle! Ochránci zvířat psali protesty, vědci měřili tlak vzduchu, kterému nebohý pes čelil, a vznikl web Psi proti Romneymu.

Samozřejmě ke zvířeti je dobré mít pěkný vztah a nelze se k němu chovat jako k výrobní součástce (velkochovy pojaté jako čistý byznys) ani jako k čistě zábavní atrakci, která může ohrozit jeho život (zvířecí zápasy). Ale žádat pro zvíře stejné podmínky jako pro člověka a kritizovat jeho humánní usmrcení je nebezpečným fušováním do práce Stvořitele, který zvíře podřídil člověku. Kdo tento žebříček přijímá, tomu by neměly vadit ani ty pokusy na zvířatech, díky kterým se vyvíjejí léky pro lidi.

Zvířatům by se neměla věnovat přehnaná pozornost a lidé, u nichž cit ke zvířatům získal nezdravý rozměr, by potřebovali spíše sociální než veterinární podporu. Jako nejjednodušší prevence proti „polidšťování“ zvířat se jeví podpora rodiny, kde se člověk učí budovat mezilidské vztahy, a mezigeneračního soužití. Zvíře může být příjemným koníčkem, hlídačem, pomocníkem na poli či při myslivosti nebo sloužit jako doklad pestrosti Božího stvoření, ale pokud nahrazuje dítě nebo celou rodinu, je to špatně pro celou společnost.

Jan Mazanec
publicista, šéfredaktor
Pelhřimovského deníku

Letem světem

Slovenský *Denník N* přinesl potěšující zprávu: „Nie je to len trend na Slovensku, aj kolegovia v Česku sa sťažujú, že klesá počet žien užívajúcich antikoncepciu.“ Počet žen, které užívají hormonální antikoncepci, dosahoval v roce 2007 na Slovensku čtyř set tisíc. V roce 2014 šlo „už jen“ o 270 tisíc uživatelék. Farmaceutické firmy bijí na poplach, spolupracující gynekologové varují, že neužívání pilulky tohoto druhu znamená hrubou nezodpovědnost vůči zeměkouli... Ale jak dobrá zpráva to je, to víme zas my!

„Duševnímu zdraví starších lidí prospívá kostel a také synagoga či mešita“ napsal server *zdravotnickyydenik.cz*. A proč? „Navštěvovat místa bohoslužby, ať už je to kostel, synagoga nebo mešita, prý může mít pozitivní dlouhodobé účinky na duševní zdraví.“ Mluví o tom výsledky čtyřleté studie Erasmovy lékařské fakulty a London School of Economics (LSE), zahrnující devět tisíc Evropanů starších 50 let. „Navštěvovat náboženské skupiny se ukázalo pro duševní zdraví prospěšnější než vzdělání, sport, dobrovolnická práce nebo účast na životě politických či společenských organizací.“ – Není divu! Zvláště pokud jde o účast na životě politických organizací!

„Testy otcovství mě huntují víc než výzkum v masových hrobech, říká soudní genetik“ pro server *Lidovky.cz*. A dodává, proč: „... přijdou rodiče, kteří mají

pochyby. Jak mě vidí v bílém plášti, mají pocit, že mi musí odvyprávět celý svůj příběh. Při odběru pro soudní řízení si zvu obě strany sporu extra, aby se mi tam nepobily a teď to jede: on pomlouvá ji, ona jeho. A já to nekomentuju. ... Často to těm lidem, co si analýzy nechají dělat pro vlastní potřebu, vymlouvám. Proč chtějí vědět, jestli je dítě, které vychovávají a které je má pravděpodobně rádo, opravdu jejich?

Koláž: mimi

Takhle se stalo, že po testech jeden otec odvrhl svou třináctiletou dceru. Zjistil, že není jeho a po třinácti letech soužití s ní ze dne na den přerušil kontakt. To mi přijde neskutečně kruté.“ V něčem je pokrok brzdou, nemyslíte?

Radiovaticana.cz ocitoval francouzského filosofa Fabrice Hadjadja, který poznamenává, že „rodina je vlastně jakási anarchie, protože předchází nejnom právo

a stát, ale také trh. A ve všežravém a totalitním ekonomickém systému, který nezná jiné pravidlo než profit, se tato anarchie, která se drží jiné logiky, paradoxně stává úhlavním nepřítelem globálního trhu.“ Díky Bohu za ten anarchistický prostor.

A na svobodný prostor rodiny je třeba útočit ze všech stran. Takže kromě sexuální výchovy ve školách, omezení práv rodičů skrze plné moci delegované školním psychologům a posílení role sociálních pracovníků, kteří i bez vědomí rodičů mohou děti ve škole obtěžovat nemístnými otázkami, je třeba ústavní výchovu započít co nejdříve. Od dvou let chce nová ministryně školství Kateřina Valachová garantovat místa ve školkách, od pěti let pak nastoupí do šiku denní docházky bez výjimky děti všechny. Dodnes mají školy potíže naplnit obsahem devátý ročník základní školy, v podstatě jde o prodlouženou osmičku, zhusta plněnou obsahově řadou výchov k... (doplňte si sami), ale pojďme tu docházku ještě o rok posílit. Nic proti změnám tohoto druhu, známe řadu zemí, kde je škola od pěti let. Ale nazvěme to pravými jmény. **Povinná školní docházka se z devíti mění na deset let. Během 22 let se povinnost někde být a absorbovat politické pravdy posílila o další rok.** Je to trend svobodné a demokratické země? Na Západě, žel Bohu, zřejmě ano.

-zd-

13. 9. Ne 24. neděle v mezidobí

Iz 50,5–9a, Žl 116, Jak 2,14–18, Mk 8,27–35

14. 9. Po Svátek Povýšení svatého Kříže

Nm 21,4b–9 (Flp 2,6–11), Žl 78, Jan 3,13–17

15. 9. Út Památka Panny Marie Bolestné

Žid 5,7–9, Žl 31, Jan 19,25–27 (Lk 2,33–35)

16. 9. St sv. Ludmila, mučednice

I Tim 3,14–16, Žl 111, Lk 7,31–35

17. 9. Čt sv. Kornélius, papež, a Cyprián, biskup, mučedníci

I Tim 4,12–16, Žl 111, Lk 7,36–50

18. 9. Pá sv. Jan Macias, řeholník OP

I Tim 6,2c–12, Žl 49, Lk 8,1–3

19. 9. So sv. Januárius, biskup a mučedník

I Tim 6,13–16, Žl 100, Lk 8,4–15

20. 9. Ne 25. neděle v mezidobí

Mdr 2,12a.17–20, Žl 54, Jak 3,16 – 4,3, Mk 9,30–37

21. 9. Po Svátek sv. Matouše, apoštola a evangelisty

Ef 4,1–7.11–13, Žl 19, Mt 9,9–13

22. 9. Út sv. Mořic a druhové, mučedníci

Ezd 6,7–8.12b.14–20, Žl 122, Lk 8,19–21

23. 9. St Památka sv. Pia z Pietrelciny, kněze

Ezd 9,5–9, Tob 13, Lk 9,1–6

24. 9. Čt sv. Gerard, biskup a mučedník OSB

Ag 1,1–8, Žl 149, Lk 9,7–9

25. 9. Pá sv. Kleofáš, mučedník

Ag 1,15b – 2,9, Žl 43, Lk 9,18–22

26. 9. So sv. Kosma a Damián, mučedníci

Zach 2,5–9.14–15a, Jer 31, Lk 9,43b–45

Res Claritatis MONITOR – publicistický čtrnáctideník, vydává Res Claritatis. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D., fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Ing. Josef Mudra, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.